

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Varsinais-Suomen käräjäoikeuden lausunto työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi.

Lausuntonaan Varsinais-Suomen käräjäoikeus esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Varsinais-Suomen käräjäoikeus pitää pääsääntöisesti työryhmän loppumietinnössä esitettyjä muutoksia hyvinä ja perusteltuina. Varsinais-Suomen käräjäoikeus haluaa kuitenkin kiinnittää huomioita seuraaviin seikkoihin:

Mietinnössä esitetään, että selvittäjän tulisi antaa kuukauden kuluessa saneerausmenettelyn alkamisesta ensiarvio yrityssaneerlauslain 11 §:ssä mainituista seikoista. Varsinais-Suomen käräjäoikeuden käsityksen mukaan kuukauden kiinteä määräaika saattaa monissa tilanteissa olla liian lyhyt. Koska jatkossa käräjäoikeus ei voisi pidentää kuukauden määräaikaa, tulisi harkita pitäisikö määräajan pituus olla kuukauden sijasta kaksi kuukautta. Toinen vaihtoehto voisi olla se, että määräajan pituus olisi kuukausi, mutta erityisestä syystä määräajan pituus voisi olla kaksi kuukautta.

Mietinnössä esitetään muutoksia yrityssaneerlauslain 24 §:ään. Varsinais-Suomen käräjäoikeus toteaa, että jo voimassa olevalla säännöksellä voidaan menetellä siten kuin nyt esitetään lain sisällöksi. Muutoksen tarkoituksena onkin ilmeisesti yhtenäistää käytäntöjä. Liiallisella yhtenäistämällä on kuitenkin se vaara, että tapauskohtaisia joustavia ja järkeviä menettelytapoja ei voi enää käyttää, koska uudet säännökset estävät niiden käyttämisen. Tämän vuoksi asiaa käsittelevälle tuomarille tulisi jättää enemmän tapauskohtaista harkintavaltaa siihen, miten hän käsittelee konkurssihakemusta silloin, kun samaan aikaan on vireillä saneeraushakemus. Lisäksi yrityssaneerlauslain 24 §:n 1 momentissa ei oteta huomioon yrityssaneerlauslain 24 §:n 2 momenttia eikä kyseistä lainkohtaa huomioida myöskään yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Esitetyn 24 §:n muutoksen sanamuoto ei kata kaikkia niitä tilanteita, mitä käytännössä esiintyy. Sanamuodon mukaan, jos hakemus saneerausmenettelymenettelystä hylätään tai saneerausmenettely määrätään lakkaamaan muutoin kuin ohjelman vahvistamisen johdosta, on

konkurssihakemus ratkaistava. Sanamuoto ei ota huomioon laisinkaan sitä, että käytännössä hyvin monet saneeraustapaukset jäävät sillensä peruutuksen vuoksi tai jätetään tutkimatta asiakirjapuutteellisuuden vuoksi. Muutettu kohta ei sanamuodon mukaan koskisi laisinkaan näitä tapauksia.

Lisäksi on huomattava, että 24 §:ää muutetaan myös siten, että konkurssihakemuksen käsittelyä on jatkettava mutta hakemusta ei saa ratkaista ennen kuin päätös saneerausmenettelyn aloittamisesta on tehty. Edellä oleva merkitsisi säädöskohtaisten perustelujen mukaan sitä, että konkurssihakemuksen käsittelyä olisi jatkettava ja vain konkurssihakemuksen ratkaisun tulisi odottaa sitä, että yrityssaneeraushakemusta koskeva päätös olisi tehty. Tällainen toimintatapa ei kuitenkaan ole mahdollista silloin, jos hakija esimerkiksi peruuttaa saneeraushakemuksen ja aikaa siitä, kun konkurssihakemus on annettu tiedoksi velalliselle, on kulunut suhteellisen paljon. Hallituksen esityksen mukaan (HE 152/2006 s. 58), jos aikaa on kulunut, olosuhteet ovat voineet muuttua niin, että velallista ei voida asettaa konkurssiin varaamatta velalliselle tilaisuutta lausua konkurssiassasiassa uudelleen. Myös hakijavelkojaa saattaa olla aihetta kuulla sen varmistamiseksi, että velkoja ei ole saanut maksua saatavalleen. Myös voimassa olevan lain 24 §:n 2 momentti asettaa ainakin jossakin tilanteissa esteitä säädöskohtaisessa perustelussa mainitulle menettelytavalle.

Edellä olevan perusteella Varsinais-Suomen käräjäoikeus esittää, että 24 §:n sanamuoto olisi seuraava: ”Jos hakemus saneerausmenettelystä hylätään, saneerausmenettely määrätään lakkaamaan muutoin kuin ohjelman vahvistamisen johdosta tai saneeraushakemuksen käsittely tuomioistuimessa muutoin päättyy, on konkurssihakemus ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä.”

Jos YSL 24 §:ään tehdään ehdotetut muutokset, tulisiko vastaavat muutokset tehdä myös velkajärjestelylain 20 §:ään. Velkajärjestelylain 20 §:n säännökset ovat tällä hetkellä vastaavat kuin nykyiset YSL 24 §:n säännökset. Tämän vuoksi vaikuttaisi loogiselta, että suhde konkurssiin olisi sama riippumatta siitä, kumman menettelyn yrittäjä on valinnut. Mietinnössä ei ole mitään mainintaa mahdollisesta muutostarpeesta velkajärjestelylakiin.

Lakiin esitetään lisättäväksi uusi YSL 70 a §, joka koskee hakemuksen hylkäämistä kirjallisessa menettelyssä. Lisäystä voidaan pitää erinomaisena, koska nyt lakiin otetaan menettelysäännös tilanteisiin, joissa velallinen tekee uuden saneeraushakemuksen sen jälkeen, kun edellinen saneeraushakemus on hylätty. Uusi säännös saattaa jo itsessään vähentää konkurssin estämistarkoituksessa tehtyjä turhia saneeraushakemuksia, koska hakijan asiamiehellä on tieto uudesta säännöksestä.

Saneerausohjelman käsittelyn osalta on ehdotettu, että saneerausohjelmaa koskevat lausumat toimitetaan selvittäjälle. Ehdotetussa 74 §:ssä selvittäjän on ennen ohjelmaehdotuksen käsittelyä toimitettava tuomioistuimelle luettelo, josta ilmenee kunkin väitteen tekijä ja kohde. Lisäksi selvittäjän on toimitettava tuomioistuimelle myös ohjelmaehdotusta koskevat lausumat. Laista ei käy

ilmi, milloin selvittäjän on toimitettava edellä mainitut asiakirjat tuomioistuimelle. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden käsityksen mukaan lakiin tulisi ottaa nimenomainen säännös siitä, milloin edellä mainitut asiakirjat tulisi toimittaa tuomioistuimelle. Muutoin tuomioistuin ei tiedä, millainen tilanne asiassa vallitsee. Määräaika asiakirjojen toimittamiselle tulisi olla enintään 7 tai 14 päivää. Kun selvittäjä toimittaisi asiakirjat tuomioistuimelle, selvittäjä voisi samassa ilmoittaa, olisiko selvittäjä vielä neuvottelemassa mahdollisista riitaisuuksista velkojien kanssa, jolloin selvittäjä ja tuomioistuin voisivat keskenään sopia siitä, mihin asti kärjäoikeus odottaa sitä, muuttuuko jokin riitaisuus riidattomaksi. Määräajalla estettäisiin myös se, että selvittäjä ei vahingossa unohtaisi toimittaa edellä mainitut asiakirjat tuomioistuimelle.

Koska uudistuksen tarkoituksena on nopeuttaa ja virtaviivaistaa saneerausmenettelyä, tulisi lisäksi harkita sitä, tulisiko lakiin ottaa määräys siitä, että kun selvittäjä toimittaa tuomioistuimelle mahdolliset väitteet ja lausumat, tulisi hänen toimittaa samassa yhteydessä myös korjattu saneerausohjelmaehdotus, mikäli väitteet ja lausumat ovat olleet sellaisia, että niiden perusteella on tarvetta muuttaa ohjelmaehdotusta, mutta asia ei olisi riitainen.

Lisäksi on syytä huomata, että sillä seikalla, että tuomioistuin ei enää jatkossa tekisi erillistä päätöstä saneerausohjelmaehdotuksen käsittelystä, ei käytännössä vähennetä tuomioistuimen työmäärää. Kyseisen päätöksen tekeminen vie vain vähän tuomioistuimen aikaa. Koska tuomioistuin ei jatkossa tutkisi selvittäjän laatimaa saneerausohjelmaehdotusta, on mahdollista, että joissakin tilanteissa saneerausohjelmaehdotus olisi niin puutteellinen, että puutteellisuuksien vuoksi saneerausohjelmaehdotus jouduttaisiin lausuttamaan uudelleen velkojilla. Tällainen tilanne käytännössä ”söisi” sen vähäisen ajansäästön, joka nyt esitetyllä muutoksella saataisiin aikaan.

Varsinais-Suomen kärjäoikeus haluaa kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että ovatko nyt ehdotetut muutokset eri määräaikoihin sellaisia, että määräaikoja voidaan seurata AIPA-järjestelmässä siten, että mahdollisuus käsitellä asioita vain sähköisesti toteutuu suunnitellusti.

Lopuksi Varsinais-Suomen kärjäoikeus haluaa kiinnittää huomiota seikkaan, jota mietinnössä ei ole käsitelty laisinkaan. Velkajärjestelylakia ollaan muuttamassa lähiaikoina. Muutoksen yhteydessä velkajärjestelylain 45 a §:ää muutetaan siten, että suurimmalla osalla yksityisistä elinkeinon- ja ammatinharjoittajista on mahdollisuus hakea velkajärjestelyä. Saneerausmenettelyä yksityisen elinkeinon- tai ammatinharjoittajan on pakko hakea lähtökohtaisesti vain silloin, jos velallisen elinkeinotoiminnan palveluksessa on viimeksi päättyneen tilikauden aikana ollut keskimäärin enemmän kuin kaksi henkilöä velallisen lisäksi tai yritystoiminta vaatii järjestelyä.

Käytännössä yrityssaneerauksen piiriin hakeutuu tällä hetkellä elinkeinonharjoittajia, jotka voisivat hakea velkajärjestelyä.

Saneerausmenettelyn kustannukset ovat huomattavasti suuremmat kuin velkajärjestelyn kustannukset. Kyse on yleensä vähintään 15.000 euron kustannuserosta. Tämän vuoksi tulisi lainsäädännön kautta varmistaa, että elinkeinonharjoittajat ohjautuisivat velkajärjestelyn piiriin yrityssaneerauksen sijasta. Näin ollen tulisi harkita, voisiko sellaisten elinkeinonharjoittajien, jotka voisivat hakeutua velkajärjestelyyn, pääsyä yrityssaneeraukseen rajoittaa. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi siten, että yrityssaneerauslain soveltamisalaa rajoitettaisiin tällaisten elinkeinon- tai ammatinharjoittajien osalta.

Laamanni

Martti Juntikka

Käräjätuomari

Tero Uitto